

در این مقاله می آموزیم:

✓ اصطلاحات رایج در بازار سرمایه (۲)

✓ ترازنامه، صورت سود و زیان، EPS، DPS، P/E، پیش‌بینی سود، تعدیل سود،

صف خرید و صف فروش

ترازنامه چیست؟

طبیعتاً برای یک سرمایه‌گذار مهم است که بداند شرکتی که قصد دارد در آن سرمایه‌گذاری کند؛

میزان **دارایی‌ها، بدهی‌ها و تعهدات شرکت به بانک‌ها** و .. چقدر است؟ آنچه که به عنوان سرمایه

سهامداران شرکت یا اصطلاحاً **حقوق صاحبان سهام**، چقدر است؟

همه این اطلاعات، در ترازنامه شرکت قابل مشاهده است.

این ترازنامه از نوع حساب می‌باشد

ترازنامه شرکت پارسینکس گستر (سهامی عام)

تاریخ: ۱۳۹۲/۱۲/۲۹

ردیف	شرح حساب	مبلغ (ریال)
دارایی‌ها		
۱	موجودی نقدی/بانک	۶۰,۳۹۰,۳۳۵,۳۷۵
۲	سرمایه گذاری کوتاه مدت	۵۵۰,۰۰۰,۰۰۰
۳	سهام‌های شرکت‌های تابعه	۹۳,۰۰۰,۰۰۰
۴	سهام‌های شرکت‌های وابسته	۱,۱۱۱,۸۰۰,۰۰۰
۵	موجودی مواد	۳۳,۵۴۳,۳۸۰,۳۷۳
۶	ساخت‌های در پیش	۳۸۱,۳۷۳,۸۵۰
۷	جمع دارایی‌های جاری	۱۵۶,۱۴۴,۳۳۳,۰۰۰
۸	دارایی‌های ثابت مشهود	۵۹,۳۳۵,۲۸۸,۷۵۰
۹	دارایی‌های نامشهود	۴,۱۱۳,۱۹۸,۳۲۱
۱۰	سرمایه گذاری بلندمدت	۳۳,۳۶۵,۰۰۰
۱۱	جمع دارایی‌های غیر جاری	۶۶,۸۰۳,۸۵۲,۰۷۱
۱۲	جمع دارایی‌ها	۲۲۲,۹۴۸,۱۸۵,۰۷۱
بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام		
۱	بدهی‌های جاری:	
۱-۱	سهام‌های شرکت‌های تابعه	۹۳,۰۰۰,۰۰۰
۱-۲	سهام‌های شرکت‌های وابسته	۱,۱۱۱,۸۰۰,۰۰۰
۱-۳	ذخیره مالیات	۰
۱-۴	ذخیره سود	۴۳,۰۰۰,۰۰۰
۱-۵	جمع بدهی‌های جاری	۱,۲۴۷,۸۰۰,۰۰۰
۲	بدهی‌های غیر جاری:	
۲-۱	ذخیره مزایای پایان خدمت	۱۱,۳۷۴,۵۴۰,۰۰۰
۲-۲	سایر ذخایر	۱,۳۷۵,۳۷۵,۳۷۵
۲-۳	جمع بدهی‌ها	۱۲۶,۱۴۹,۹۱۵,۳۷۵
۳	حقوق صاحبان سهام:	
۳-۱	سرمایه (..... سهم) (..... ریال)	۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۳-۲	ذخیره عمومی	۱,۳۷۵,۰۰۰,۰۰۰
۳-۳	ذخیره سود	۹۰,۰۰۰,۰۰۰
۳-۴	سودهای بازگذاشته	۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۳-۵	جمع حقوق صاحبان سهام	۱۲۱,۶۶۵,۰۰۰,۰۰۰
۳-۶	جمع بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام	۲۲۲,۹۴۸,۱۸۵,۰۷۱

در خط بوداری در پایان که نمایان دهنده خالصه گزارش می‌باشد

صورت سود و زیان چیست؟

صورت سود و زیان، بیانگر میزان سود یک شرکت در پایان سال مالی است.

هر اندازه میزان سودآوری یک شرکت در مقایسه با قیمت سهام آن شرکت در بورس بیشتر باشد، می تواند یکی از نشانه های **ارزنده بودن** سهم باشد.

اما چگونه می شود از میزان سودآوری یک شرکت مطلع شد؟

شرکت ها موظفند در پایان سال مالی، صورت سود و زیان خود را منتشر و از این طریق، میزان سودآوری خود را به سهامداران اطلاع دهند.

شرکت سهامی عام نمونه
صورت سود و زیان
برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۰۴

تعداد ارائه شده	پادداشت		
	سال ۱۳۰۳	سال ۱۳۰۲	
(میلیون ریال)	میلیون ریال	میلیون ریال	
---	---	۲۸	درآمدهای عملیاتی
(---)	(---)	۲۹	بهای تمام شده درآمدهای عملیاتی
---	---	---	سود ناخالص
(---)	(---)	۳۰	هزینه های فروش، اداری و عمومی
(---)	(---)	۳۱	هزینه عملیات مشکوک الوصول (هزینه استثنایی)
---	---	۳۲	سایر اقلام عملیاتی
---	---	---	سود عملیاتی
(---)	(---)	۳۳	هزینه های مالی
---	---	۳۴	سایر درآمدها و هزینه های غیرعملیاتی
---	---	---	سود عملیات در حال تداوم قبل از مالیات
(---)	(---)	۱۵	مالیات بر درآمد
---	---	---	سود خالص عملیات در حال تداوم
(---)	(---)	۳۵	سود خالص (زیان) عملیات متوقف شده
---	---	---	سود خالص
---	---	---	سود پایه هر سهم
---	---	---	تأسی از عملیات در حال تداوم:
---	---	---	عملیاتی
---	---	---	غیرعملیاتی
---	---	---	تأسی از عملیات متوقف شده
---	---	---	سود پایه هر سهم
---	---	۳۶	گردش حساب سود (زیان) ایبائته
---	---	---	سود خالص
(---)	(---)	۳۸	سود ایبائته ابتدای سال
(---)	(---)	---	تعدیلات ستوانی
(---)	(---)	۱۶	سود ایبائته ابتدای سال - تعدیل شده
(---)	(---)	۳۲	سود سهام مصوب
---	---	---	افزایش سرمایه
---	---	---	سود قابل تخصیص
(---)	(---)	۳۴	اندوخته قانونی ^۱
(---)	(---)	۳۵	سایر اندوخته ها ^۱
---	---	---	سود ایبائته پایان سال

پادداشتهای توضیحی همراه، بخش جدایی ناپذیر صورت های مالی است.

EPS (سود هر سهم) چیست؟

EPS مخفف شده‌ی (Earn Per Share) به معنای سود هر سهم می‌باشد.

اگر **کل سودی** را که شرکت در پایان سال مالی خود بدست می‌آورد، بر **تعداد سهام** منتشر شده توسط شرکت تقسیم کنیم، عدد حاصل بیانگر سود هر سهم است.

برای مثال،

اگر براساس اطلاعات مندرج در **صورت سود و زیان**، کل سود خالص شرکت در پایان سال مالی ۵۰۰ میلیون تومان و تعداد سهام شرکت هم یک میلیون سهم باشد، سود هر سهم **۵۰۰ تومان** خواهد بود:

$$\frac{500,000,000}{1,000,000} = 500$$

DPS (سود تقسیمی هر سهم) چیست؟

DPS مخفف شده‌ی (Divide Per Share) به معنای سود تقسیمی هر سهم می‌باشد.

شرکت‌ها، لزوماً همه سودی را که در پایان سال مالی بدست می‌آورند، بین سهامداران توزیع نمی‌کنند و بخشی از آن را برای اجرای برنامه‌های توسعه‌ای شرکت، نگه می‌دارند.

میزان سودی که به ازای هر سهم بین سهامداران توزیع می‌شود، سود تقسیمی هر سهم یا اصطلاحاً DPS می‌گویند.

تصمیم‌گیری درخصوص میزان تقسیم سود، در مجمع عادی سالیانه و با رأی‌گیری از سهامداران انجام می‌شود.

سود تقسیمی هر سهم، به افرادی تعلق می‌گیرد که در زمان برگزاری مجمع شرکت، سهام آن شرکت را در اختیار داشته باشند.

توضیحات: سود تقسیمی هر سهم (DPS) بر اساس سود تقسیمی هر سهم (EPS) محاسبه می‌شود. سود تقسیمی هر سهم (DPS) بر اساس سود تقسیمی هر سهم (EPS) محاسبه می‌شود.

ردیف	شرح	مبلغ (تومان)
1	سود تقسیمی هر سهم	12,295.7
2	سود تقسیمی هر سهم (EPS)	60
3	سود تقسیمی هر سهم (DPS)	18.97

P/E چیست؟

P/E یا نسبت قیمت به سود که P حرف اول کلمه Price و E حرف اول کلمه EPS به معنای سود می‌باشد.

یکی از ابزارهای قدیمی و پر استفاده منظور ارزش گذاری سهام است. محاسبه ی P/E بسیار ساده است اما تفسیر آن عملاً دشوار است.

برای محاسبه ی P/E **آخرین قیمت روز سهام** یک شرکت به **سود هر سهم (EPS)** آن تقسیم می‌شود.

به عنوان مثال برای شرکت زیر P/E برابر است با:

شرح	مبلغ	تغییر (%)
خرید	1,129	
معامله	1,130	7 (0.62%)
فروش	1,130	
اولین	1,140	
پایانی	1,138	1 (0.09%)
تعداد معاملات	1,075	
حجم معاملات	27.398 M	
ارزش معاملات	31.187 B	
ارزش بازار	12,148.15 B	
آخرین معامله	12:29:57	
وضعیت	مجاز	
EPS	60	
P/E	18.97	

$$\frac{1138}{60} = 18,97$$

نباید تنها با اتکا به P/E سهام خرید

یکی از اشتباهاتی که سرمایه گذاران مرتکب می شوند خرید سهام **صرفاً** به اتکای P/E بالا یا پایین است. اگر سهمی P/E بالا داشته باشد هیچ تضمینی وجود ندارد که بعداً به سرعت پایین نیاید. اگر سهمی P/E پایین داشته باشد هیچ تضمینی وجود ندارد که بعداً به سرعت بالا بیاید. گاهی ممکن چندین ماه یا سال طول بکشد که P/E سهم رو به بالا حرکت کند.

پیش بینی سود

شرکت‌ها معمولاً در پایان هر سال مالی، بودجه سال آینده خود را منتشر می کنند. یکی از مهم ترین اطلاعات مندرج در بودجه شرکت‌ها، پیش‌بینی مقدار سود هر سهم آنان است. به عنوان مثال، شرکت الف در پایان سال ۱۳۹۱ پیش‌بینی می کند که در پایان سال مالی ۱۳۹۲، به ازای هر سهم، **۱۰۰ تومان سود** بدست آورد. این پیش‌بینی برای سرمایه گذاران حائز اهمیت است، زیرا می تواند چشم انداز شرکت را حداقل برای یک سال آینده، مشخص نماید.

ردیف	شرح	1392 (میلیارد تومان)	1391 (میلیارد تومان)	1390 (میلیارد تومان)	1389 (میلیارد تومان)
1	سود عملیاتی	124,400,338	120,900,028	120,900,028	120,900,028
2	سود مالی	180	229,287	39,822	180
3	سود غیر عملیاتی	192	(71,181)	(11,940)	(71)
4	سود خالص	124,772	149,956	148,782	120,900,028
5	سود خالص به ازای هر سهم	124,772	149,956	148,782	120,900,028
6	سود خالص به ازای هر سهم (تومان)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
7	سود خالص به ازای هر سهم (دلار)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
8	سود خالص به ازای هر سهم (یورو)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
9	سود خالص به ازای هر سهم (پوند)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
10	سود خالص به ازای هر سهم (دلته)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
11	سود خالص به ازای هر سهم (کرونا)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
12	سود خالص به ازای هر سهم (ریال)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
13	سود خالص به ازای هر سهم (روپیه)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
14	سود خالص به ازای هر سهم (رند)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
15	سود خالص به ازای هر سهم (درانگه)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
16	سود خالص به ازای هر سهم (کوبا)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
17	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
18	سود خالص به ازای هر سهم (کوردوبا)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
19	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
20	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
21	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
22	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
23	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
24	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
25	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
26	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
27	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
28	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
29	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
30	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
31	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
32	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
33	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
34	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
35	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
36	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
37	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
38	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
39	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
40	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
41	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
42	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
43	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
44	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
45	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
46	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
47	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
48	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
49	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028
50	سود خالص به ازای هر سهم (کولون)	124,772	149,956	148,782	120,900,028

تعدیل سود پیش‌بینی شده

شرکت‌های پذیرفته شده در بورس موظفند در دوره‌های سه ماهه عملکرد واقعی خود را بررسی کرده و ضمن مقایسه عملکرد واقعی با بودجه پیش‌بینی شده، پیش‌بینی جدید خود از میزان سودآوری شرکت را براساس عملکرد واقعی به بازار منعکس کنند.

به عنوان مثال، شرکت الف پیش‌بینی کرده است که در پایان سال مالی ۱۳۹۲، ۱۰۰ تومان سود به ازای هر سهم بدست آورد. اما پس از گذشت سه ماه از فعالیت شرکت پیش‌بینی خود را تغییر داده و از ۱۰۰ تومان به ۱۱۰ تومان (مثلاً به دلیل کاهش هزینه‌های مواد اولیه) افزایش می‌دهد و یا باید به ۹۵ تومان (به دلیل افزایش مالیات شرکت توسط دولت) کاهش یابد.

تغییرات این چنینی در سود پیش‌بینی شده را اصطلاحاً **تعدیل سود** می‌گویند.

اولی (از ۱۰۰ تومان به ۱۱۰ تومان) **تعدیل مثبت** و دومی (از ۱۰۰ تومان به ۹۵ تومان) **تعدیل منفی** نام دارد.

صف خرید

وقتی حجم تقاضا برای یک سهم در بورس از حجم عرضه آن سهم بیشتر باشد، برای آن سهم صف خرید تشکیل می‌شود. تشکیل صف خرید برای یک سهم نشان‌دهنده تمایل سرمایه‌گذاران به آن سهم است.

برای مثال، انتشار خبری درخصوص **آزادسازی نرخ سیمان**، یا **کاهش مالیات شرکت‌های خودرو ساز** می‌تواند موجب انتظار سرمایه‌گذاران برای سودآوری شرکت‌های سیمانی و در نتیجه، تشکیل صف خرید و افزایش قیمت سهام شرکت‌های سیمانی را بدنبال خواهد داشت.

تعداد	حجم	فروش	خرید	حجم	تعداد
1	323	4,660	4,649	3,674,228	127
1	3,000	4,671	4,630	4,500	1
1	9,000	4,690	4,600	32,430	4

صف فروش

در نقطه مقابل، وقتی حجم عرضه یک سهم در بورس بیشتر از حجم تقاضا برای آن سهم باشد، برای سهم مذکور صف فروش شکل می‌گیرد. تشکیل صف فروش برای یک سهم، می‌تواند حاکی از بی‌ رغبتی سرمایه‌گذاران به آن سهم است.

برای مثال، انتشار خبری در خصوص **افزایش تعرفه واردات خودروهای لوکس**، یا **کاهش کارمزد شرکت‌های رایانه‌ای** می‌تواند موجب انتظار سرمایه‌گذاران برای سودآوری شرکت‌های خودرویی و رایانه‌ای ابهام ایجاد کند و در نتیجه، تشکیل صف فروش و کاهش قیمت سهام شرکت‌های خودرویی و رایانه‌ای را به دنبال خواهد داشت.

تعداد	حجم	فروش	خرید	حجم	تعداد
67	1,362,253	2,426	2,351	15,000	1
1	25,197	2,427	2,025	780	1
2	15,664	2,428	1,660	10,000	2

الناز رضایی

نگارنده: محسن تقی نژاد

در این مقاله می آموزیم:

✓ اصطلاحات رایج در بازار سرمایه (۳)

✓ دامنه نوسان، حجم مبنا، ارزش معاملات، حجم معاملات، قیمت پایانی، قیمت
آخرین معامله، نماد، توقف نماد، عرضه اولیه، شخصیت حقیقی و حقوقی، سهام
شناور آزاد، گره معاملاتی

دامنه نوسان

منظور از دامنه نوسان، حداکثر افزایش یا کاهش است که قیمت سهام شرکت، در یک روز می تواند داشته باشد. در حال حاضر، دامنه نوسان قیمت سهام در بورس و فرابورس ۵ درصد است. به این معنا که اگر قیمت سهم الف در بورس تهران، در ابتدای روز ۱۰۰ تومان باشد، قیمت این سهم در پایان ساعت معاملات حداکثر می تواند ۵ تومان افزایش و یا ۵ تومان کاهش داشته باشد

$$۱۰۰ \times ۵\% = ۵$$

دامنه نوسان با این هدف تعیین شده است که در مواقع بحرانی یا در مواردی که بازار، تحت تأثیر رفتارهای هیجانی برخی سهامداران (به ویژه سهامداران خرد) قرار دارد، از بروز نوسانات شدید در قیمت سهام و در نتیجه، ضرر و زیان هنگفت سهامداران جلوگیری شود.

توربینی ورفاهی آبادگران ایران (تاباد) - بازار دوم بورس		بازار دوم بورس	
خرید	معامله	فروش	بازه روز
اولین	پایانی	دیروز	قیمت مجاز
2,460	2,427	2,553	2,426
	(4.94%) 126		(4.97%) 127
تعداد معاملات	398	تعداد سهام	240 M
حجم معاملات	3.726 M	حجم مینا	204,666
ارزش معاملات	9.046 B	سهام شناور	43%
ارزش بازار	582.48 B	میانگین حجم ماه	2.518 M
آخرین معامله	12:29:21	EPS	157
وضعیت	مجاز	P/E	15.46
		اطلاعات EPS و P/E برقرینه از کتابچه حساب، حسابات	
		صرفاً نمایش دهنده این اطلاعات می باشد.	
		روز سهم	10.08
		روز سهم	10.08

حجم مبنا

حجم مبنا، حداقل تعداد سهام یک شرکت است که باید در طول روز، معامله شود تا قیمت آن سهم، بتواند براساس سقف دامنه نوسان، افزایش یا کاهش یابد.

بنابراین، در صورتی که تعداد سهام معامله شده یک شرکت در طول روز کمتر از حجم مبنا باشد، به همان نسبت درصد نوسان قیمت آن سهم نیز کاهش خواهد یافت.

در حال حاضر، حجم مبنای شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، با توجه به فاکتورهای چون **تعداد کل سهام شرکت، میانگین حجم معاملات و ...** است.

به عنوان مثال اگر تعداد کل سهام یک شرکت پذیرفته شده در بورس ۲۰ میلیون سهم و حجم مبنا با هم با محاسبه فرمول $0,08\%$ به دست بیاید، تنها در صورتی قیمت سهام این شرکت در طول یک روز می‌تواند ۵ درصد افزایش یا کاهش داشته باشد که حداقل ۱۶ هزار سهم شرکت الف در طول روز، مورد داد و ستد قرار گیرد.

$$20,000,000 \times 0,08\% = 16,000$$

نکته: برای شرکت‌هایی که در **فرا بورس** هستند این حجم مبنا برابر **۱** می‌باشد؛ یعنی به ازای معامله **حتی یک سهم** قیمت سهام این شرکت در طول یک روز می‌تواند ۵ درصد افزایش یا کاهش داشته باشد.

ارزش معاملات

ارزش ریالی سهامی که در آن روز بین سهامداران جابه‌جا (خرید یا فروش) شده است، ارزش معاملات می‌گویند.

حجم معاملات

تعداد سهامی را که در آن روز بین سهامداران جابه‌جا (خرید یا فروش) شده است، حجم معاملات می‌گویند.

ن. نفت و گاز و پتروشیمی تامین (تابکو) - بازار دوم بورس			
فروش	معامله	خرید	
1,935	60 (3.01%) 1,935	1,930	
دیروز	پایانی	اولین	
1,995	42 (2.11%) 1,953	1,960	
478			تعداد معاملات
3.589 M			حجم معاملات
6.947 B			ارزش معاملات
84,955.5 B			ارزش بازار
12:29:59			آخرین معامله
مجاز			وضعیت

قیمت پایانی

قیمت پایانی سهام یک شرکت، در واقع **میانگین** قیمت‌هایی است که آن سهم در طول روز، براساس آن قیمت‌ها مورد داد و ستد قرار گرفته است.

البته سامانه معاملاتی بورس پس از محاسبه میانگین قیمت سهم در طول روز، بصورت خودکار بررسی می‌کند که آیا میزان معاملات سهم نیز به اندازه حجم مبنا بوده است یا خیر؟ طبیعتاً اگر حجم معاملات سهم حداقل به اندازه حجم مبنا بوده باشد، میانگین محاسبه شده، به عنوان قیمت پایانی سهم در سامانه معاملات ثبت خواهد شد.

قیمت آخرین معامله

به قیمت آخرین معامله‌ای که تا قبل از ساعت پایان بازار (۱۲:۳۰) انجام شود قیمت آخرین معامله گویند

بران خودرو (خودرو) - بازار اول (نابلوی فرعی) بورس			
فروش	3,038	قیمت آخرین معامله	3,037
معامله	1	(0.03%)	3,037
خرید	3,037		3,037
دیروز	3,038	قیمت پایانی	3,050
پایانی	1	(0.03%)	3,039
اولین	3,050		3,050
	1,048	تعداد معاملات	
	6.456 M	حجم معاملات	
	19.616 B	ارزش معاملات	
	46,496.7 B	ارزش بازار	
ساعت انجام آخرین معامله	12:29:59	آخرین معامله	
مجاز		وضعیت	

نماد

به **دلیل طولانی بودن اسم شرکت‌ها** و سهولت برای شناسایی و دسته‌بندی آن‌ها برای هر کدام از شرکت‌ها نمادی تعریف شده است.

نماد یک شرکت عبارت است از **حرف اول** که **نشان دهنده صنعتی** است که آن شرکت در آن قرار دارد و **خلاصه‌ای از نام شرکت** در ادامه.

به عنوان مثال اکثر شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران که در **گروه بانک‌ها، موسسات اعتباری واسطه‌های مالی، شرکت‌های سرمایه‌گذاری و سایر نهادهای پولی** فعالیت می‌کنند نمادشان با "و" شروع می‌شود:

مانند: **وسینا** (بانک سینا)، **ونوین** (بانک اقتصاد نوین)، **وساپا** (سرمایه‌گذاری سایپا)، **ولملت** (شرکت لیزینک ملت)

نام شرکت	نماد
بانک سینا	وسینا
بانک اقتصاد نوین	ونوین
سرمایه گذاری سایپا	وسایپا
لیزینگ ملت	ولملت
پتروشیمی پارس	پتروشیمی
سرمایه گذاری پارس	سرمایه

- **گروه شرکت‌های غذایی:** حرف اختصاری این گروه "غ" باشد مانند: **غالبو** (لبنیات کالبر)، **غبهنوش** (، **غگلستا** (شیر پاستوریزه پگاه گلستان) و ...

- **گروه شرکت‌های خودرویی:** حرف اختصاری این گروه "خ" است. مانند: **خزاهیا** (زامیاد)، **خودرو** (ایران خودرو)، **خسپا** (سایپا) و ...

- **گروه شرکت‌های سیمانی:** حرف اختصاری این گروه "س" است. مانند: **سفارس** (سیمان دورود)، **سکود** (سیمان کردستان)، **ستران** (سیمان تهران) و ...

و سایر گروه‌های دیگر نیز مشابه این چند گروه می‌باشند.

البته استثنائاتی نیز وجود دارد:

مثلا حرف "ح" اول حرف **گروه حمل و نقل** می‌باشد اما بانک حکمت نمادش "**حکمت**" می‌باشد؛ یا دو شرکت سرمایه‌گذاری گروه صنعتی سدید (**وسدید**) و سرمایه‌گذاری توکا فولاد (**وتوکا**) جز گروه فلزات اساسی به حساب می‌آیند ولی با حرف "و" شروع می‌شوند در حالی که نمادهای گروه فلزات اساسی با حرف "ف" شروع می‌شود.

نام شرکت	نماد
حمل و نقل پتروشیمی	حپترو
داروسازی لقمان	دلقما
قند اصفهان	قصفها
پالایشگاه نفت تبریز	شبریز
شرکت پتروشیمی پارس	پتروش

توقف نماد

گاهی اوقات، معاملات سهام برخی شرکت‌ها در بورس بصورت موقتی، متوقف می‌شود.

عمدتاً بورس زمانی نماد یک شرکت را متوقف می‌کند که رویدادی حائز اهمیت در خصوص آن شرکت اتفاق افتاده باشد، به نحوی که این رویداد بتواند موجب **افزایش** یا **کاهش** بیش از اندازه قیمت سهام شرکت شود. به عنوان مثال، قبل از برگزاری **مجامع سالیانه شرکت**، زیرا در مجمع سالیانه، سود سهامداران مشخص خواهد شد می‌تواند بر قیمت سهم بعد از مجمع، تأثیر زیادی داشته باشد.

پیام های ناظر بازار	تاریخ و ساعت
بایان پذیره نویسی واحدهای صندوق سرمایه گذاری کیان	95/9/3 12:41
توقف نمادهای معاملاتی دیرانج، بموتو، خوسار	95/9/3 10:31
اطلاعیه درخصوص حق تقدم های استفاده نشده کساووح، نفارصح	95/9/3 09:02
توقف نماد معاملاتی سمازن	95/9/3 08:36
توقف نماد معاملاتی ککلیج	95/9/2 10:21
اطلاعیه درخصوص حق تقدم های استفاده نشده کساووح، نفارصح	95/9/2 09:01
توقف نماد معاملاتی وباسار	95/9/2 09:00
توقف نماد معاملاتی دتماد	95/9/2 08:55

عرضه اولیه

وقتی سهام یک شرکتی برای اولین بار در بورس می‌آید که اصطلاحاً به آن عرضه اولیه می‌گوییم. در چند سال گذشته می‌توان گفت بالای ۹۵٪ عرضه‌های اولیه دارای سود بوده‌اند. تعداد زیادی از شرکت‌هایی که عرضه اولیه شده‌اند با رشدهایی **بالاتر از ۲۰٪** در مدتی بسیار کم (**یک هفته تا یک ماه**) مواجه می‌شوند.

اما چگونه یک شرکت در مدت بسیار کم سود زیادی می‌دهند؟

کارشناسان سازمان بورس پس از برآورد قیمت هر سهم شرکت، مقداری پایین‌تر از قیمت برآورد شده به بازار عرضه می‌کنند.

به عنوان مثال اگر کارشناسان قیمت هر سهم را ۱۵۰ تومان برآورد کنند آن شرکت را با قیمت ۱۰۰ تومان به بازار عرضه می‌کنند.

با توجه به این موضوع تقاضای زیادی برای خرید سهام یک شرکت عرضه‌اولیه صورت می‌گیرد خود شرکت‌ها هم برای اینکه از عرضه‌های اولیه استقبال بشود آنها هم حاضرند قیمت سهام خود را یک مقداری پایین‌تر از ارزش واقعی خودشان بدهند و به فروش برسانند.

نکته مهم:

چون تقاضای بسیار بالایی برای خرید عرضه اولیه وجود دارد و سود بسیار زیادی در مدت کم نصیب سهامداران می‌شود؛ سازمان بورس به هر کد آنلاین تعداد محدودی سهام عرضه اولیه تخصیص می‌دهد. (مثلا حداکثر ۵۰۰ سهم)
در این چند سال گذشته کمترین و بیشترین مبلغی که برای خرید عرضه اولیه به هر کد آنلاین تخصیص داده شد به ترتیب ۱۰۰ هزار تومان و ۶ میلیون تومان بوده است.

غالبا مبلغ لازم برای عرضه اولیه **زیر یک میلیون تومان** است.

البته کارمزد خرید و فروش **اوراق مشارکت و اوراق اجاره** با سهام متفاوت است که در جدول زیر آورده شده است:

کارمزد	مبلغ خرید/فروش	مجموع کارمزد	مالیات	کارمزد کارگزاری	
۴۹۰۰ تومان	۱ میلیون تومان	۰٫۴۹ درصد	۰	۰٫۴۹ درصد	خرید سهام
۱۰۵۰۰ تومان	۱ میلیون تومان	۱٫۰۵ درصد	۰٫۵ درصد	۰٫۵۳ درصد	فروش سهام
۷۰۰ تومان	۱ میلیون تومان	۰٫۰۷ درصد	۰	۰٫۰۷ درصد	خرید اوراق مشارکت و اوراق اجاره
۷۰۰ تومان	۱ میلیون تومان	۰٫۰۷ درصد	۰	۰٫۰۷ درصد	فروش اوراق مشارکت و اوراق اجاره

شخصیت حقوقی و حقیقی

به هر فردی که در بورس اقدام به خرید سهام می‌کند یک شخص حقیقی اطلاق می‌شود؛ اما بعضی شرکت‌ها وجود دارند که با جمع‌آوری پول سایر افراد حقیقی (شرکت‌های سبدگردانی، صندوق‌های سرمایه‌گذاری، شرکت‌های سرمایه‌گذاری و...) به خریدن سهام اقدام می‌کنند که به این شرکت‌ها حقوقی می‌گویند.

گره معاملاتی

اگر کلیه معاملات یک نماد معاملاتی در **۵ روز متوالی** صف خرید یا صف فروش باشد، مشمول رفع گره می شود. برای نمادهای مشمول گره معاملاتی می شوند، با دامنه نوسان ۲ برابر دامنه نوسان روزانه (۱۰+ و ۱۰-) عادی آن نماد انجام می شود.

سهام شناور آزاد

منظور از سهام شناور آزاد مقدار سهمی است که در اختیار افراد حقوقی یا سهامداران عمده شرکت می باشد. سهام شناور یک سهم ممکن است در زمانی خاص، کاهش یا افزایش یابد. این امر با فروش یا خرید سهام شرکت توسط یک شرکت حقوقی یا یک سهامدار عمده اتفاق می افتد.

ملی صنایع مس ایران (فملی) - بازار اول (نابلوی اصلی) بورس					
2,010	2,050	بازه روز	فروش	معامله	خرید
1,949	2,153	قیمت مجاز	2,020	40 (1.95%)	2,011
1,952	2,103	بازه هفته	دبزر	بایانی	اولین
1,101	2,125	بازه سال	2,051	22 (1.07%)	2,029
50 B	تعداد سهام	599	تعداد معاملات		
4.993 M	حجم مینا	4.889 M	حجم معاملات		
24%	سهام شناور	9.92 B	ارزش معاملات		
23.136 M	میانگین حجم ماه	101,450 B	ارزش بازار		
اطلاعات EPS و P/E برگرفته از کدال است. سایت www.semc.ir را نمایش داده این اطلاعات می باشد.	171	EPS	12:29:58	آخرین معامله	
12.76	P/E گروه	11.87	مجاز	وضعیت	
13.19	P/E	17.81	۱۳:۰۰	وضعیت	
	EPS	11.7	13:30:20	وضعیت	

به عنوان مثال در صفحه نماد شرکت ملی صنایع مس ایران سهام شناور آن ۲۴ ذکر شده است.

تعداد کل سهام این شرکت نیز ۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (۵۰ هزار میلیارد) سهم است. سهام شناور این شرکت ۱۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ بر گه سهام (۱۲ هزار میلیارد) می باشد.

$$12,000,000,000 = 50,000,000,000 \times 24\%$$

چه شرکت‌هایی در بورس هستند؟

هم اکنون در بازار بورس سهام حدود ۵۰۰ شرکت مختلف تولیدی - خدماتی داد و ستد می شود که در زمینه های مختلف فعالیت می کنند:

شرکت‌های سرمایه گذاری، بانک‌ها، شرکت‌های پالایشگاهی و پتروشیمی، شرکت‌های خودرویی، شرکت‌های غذایی، شرکت‌های قند و شکر، شرکت‌های سیمانی و ...

مادهای برسیده								
نهاد	قیمت پایانی	آخرین معامله	کمترین	بیشترین	تعداد	حجم	ارزش	
خودرو - ایران خودرو	3,039	3,037	3,028	3,078	0	0	0	
خرامیا - زامیاد	1,014	1,013	1,011	1,034	0	54,265 M	55,031 B	
آب - آسان پرداخت پرشین	15,604	15,660	15,503	15,887	632	938,336	14,641 B	
وسایا - سرمایه‌گذاری سایا	1,138	1,130	1,125	1,144	1,075	27,398 M	31,187 B	
فملی - ملی صنایع مس ایران	2,029	2,011	2,010	2,050	0	0	0	
تاپیکو - س. نفت و گاز و پتروشیمی تأمین	1,953	1,935	1,925	1,960	0	0	0	
فلوله - لوله‌وماشین‌سازی ایران	3,659	3,700	3,600	3,740	433	2,323 M	8,501 B	

مادهای برسیده								
نهاد	قیمت پایانی	آخرین معامله	کمترین	بیشترین	تعداد	حجم	ارزش	
ذوب - سهامی ذوب آهن اصفهان	2,811	2,800	2,778	2,849	1,112	8,709 M	24,482 B	
ارفع - شرکت آهن و فولاد ارفع	3,051	3,050	3,010	3,111	478	1,697 M	5,176 B	
شاهان - پالایش نفت لاوان	13,076	12,996	12,983	13,396	453	855,424	11,186 B	
حسینا - توسعه خدمات دریایی و بندری سینا	7,893	7,845	7,770	7,998	374	489,258	3,862 B	
رگلدشت - کشت و دام گلدشت نمونه اصفهان	4,283	4,283	4,111	4,390	401	979,135	4,193 B	
ایردار - آینه داده بردار	11,593	11,599	11,455	11,930	395	717,032	8,312 B	
سمگا - گروه سرمایه گذاری میراث فرهنگی	3,129	3,100	3,100	3,170	363	5,660 M	17,713 B	

سایپا - سایپا خودرو	3,158	3,100	3,100	3,150	303	2,900 M	21,173 B	
پارس - پارس خودرو	11,202	11,208	11,422	11,830	382	111,035	8,315 B	
توسعه - توسعه خدمات دریایی و بندری سینا	7,893	7,845	7,770	7,998	374	489,258	3,862 B	
سینا - توسعه خدمات دریایی و بندری سینا	7,893	7,845	7,770	7,998	374	489,258	3,862 B	

همراه ما در قسمت‌های بعد باشید! :

الناز رضایی

نگارنده: محسن تقی نژاد

